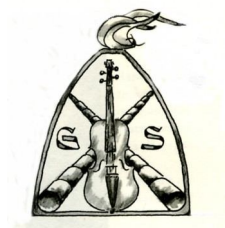

GESTRIKE

Resonans

Nr 3-4 2012 Medlemsblad för Gästriklands Spelmansförbund

Hur man får en fiol att låta som en nyckelharpa a la Göran Hed.

Ordförandens ruta

Det har blivit mörk november innan red. får ifrån sig en Resonanstidning. Det får bli ett dubbelnummer på 12 sidor. Tiden, som är det värdefullaste vi har nuförtiden, räcker inte alltid till. Alla har lika mycket tid och vi väljer vad vi vill göra med den.

Jag spelar gärna fiol, ofta solo. Jag spelar på allvar varje gång. Om man vill bli bättre att spela så ska man spela på allvar....varje gång, som Jonny Soling sa under inspirationsdagen i våras. Han sa andra kloka saker om tonbildning, stråken, fiolen och framför allt den mentala inställningen man kan försöka ha till sitt spelande. Stå för ditt spelande, oavsett var du befinner dig i din utveckling. Bestäm dig för vad du vill och tveka inte. Intressant.

Nästa år blir spännande. 18-20 april blir det Folk & Världsmusikgala i Gävles konserthus. Branschen delar ut "grammisar" till sina hjältar för året(2012). Kolla på www.gala.se I nästa Resonans kommer erbjudande om rabatterat galabiljettpris som GSF-medlem.

V 24 dvs 10-15 juni blir det Zornmärkesuppspelningar på ESI i Tobo. Närmare än så kan det nästan inte bli. 4 mil från Gävle. Ta chansen och pröva dig inför en kompetent jury. Vi är några i GSF som laddar och ska träffas och prata om det och spela för varandra mm. Vill du vara med så maila undertecknad. Maila även om annat.

menar Michael

Kolla på www.folkwiki.se där finns låtar på not i pdf-format. Även Gästrikellåtar !!

GSFs PG 542598-8 VUXENMEDLEM: 200 KR, UNGDOM UPP TILL 20 ÅR: 100 KR.
WWW.GASTRIKLANDSPELMANSFORBUND.SE

ORDFÖRANDE:

Michael Müller Oslättforsv 236 80598 Gävle 072-2193956 michaelmuller53@gmail.com

KASSÖR:

Bertil Månsson Lindesnäsv.11 C 80628 Gävle 070-6897880 berman@telia.com

SEKRETERARE:

Sara Fridholm Bergbyv. 68 81396 Torsåker 076-8080408 sara.fridholm@gmail.com

LEDAMÖTER:

Göran Hed Åkerbärsv. 15, 80637 Gävle 0762-979060 goran.hed@gmail.com

Lena Brunk Staketgatan 31, 80323 Gävle 070-4141262 lena.brunk@gmail.com

Henrik Norell Häggbacken 4 81631 Ockelbo 070-2575759 henrik.norell@hotmail.com

Margitha Lindblom Smältostv 3, 81138 Sandviken 070-6552057

margitha.lindblom@gmail.com

SUPPLEANTER:

Tuva Modéer Bergbyv. 68 81396 Torsåker 070-2240265 liten_tuva@hotmail.com

Anders Norlin Björkstigen 3, 81395 Torsåker 070-4269998 anders.norlin@hotmail.com

MEDLEMSMARIKEL / KONTAKT SSR

Pär Bäcklin Älgstigen 17 I 81141 Sandviken 026-259655 par.backlin@telia.com

TIDNINGSREDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE FÖR

Gestrike-RESONANS GSFs medlemstidning ansvarig utgiv samt texter Michael Müller

Layout och texter: Brita Westerman Fjärsmansg 3, 81135 Sandviken 070-3477310

brita.westerman@gmail.com

LÅTKOMMITTÉ: Michael Müller, Göran Hed, Tony Wrethling, Tuva Modéer

VALBEREDNING: Per Wilhelmsson och Mikael Nykäsenoja

REVISORER: Lennart Östblom, Pär Åslund

Kalendarium vinter-våren 2013 för Gästrikland

Spelmans After Work (SAW)

December **GOD JUL** ex GFMF JULfest fre 7 dec kl 19 Hillegården.
Coffee Beans ger konsert, vi spelar-dansar-sjunger, tar med egen fika och dryck.

Jan-Februari

må 5 jan samt mån 4 febr kl 17- SAW dvs Spelmans After Work på Tennstopet, Gävle
16 febr lördag GSF Årsmöte Kurs & Inspirationsdag på Bergs ga skola,
Torsåker

Mars

4 mån kl 17- Tennstopen Gävle SAW

April

1 mån kl 17- Tennstopet SAW
18-20 Folk & Världsmusikgalan Konserthuset Gävle

Maj

6 må kl 17- Tennstopet SAW
17-18 fre-lör Årsundaruschen stämma på Strandbanden, Årsunda

För övrigt så är boken : **Joel Rådberg, en spelmans berättelse** året spelmansjulkapp. Bara så ni vet ! Köpes eller beställes av Sture Johansson i Storvik sturehelena@hos.sandnet.se för 250 kr +porto. Alt direkt av författaren Michael Müller 072-2193956 michaelmuller53@gmail.com Cd ingår med Joel som spelar.

Det missades en del material i nr 2 av Resonans. Här kommer lite om Årsundaruschen.

Årsunda-Ruschen, Gästriklands nya spelmansstämma.

På premiären för Årsunda-Ruschen, på Strandbaden i Årsunda, sista helgen i maj, var det drag under galoscherna från första till sista tonen.

Strandbaden är en camping- och badplats, som ligger vid Storsjöns strand i Årsunda och är helt perfekt för en spelmansstämma. Stämman invigdes på fredagskvällen av Roland Haglund (Strandbadens ägare) och Christer Dahlbom, som var stämmans konferencier. De, som kommit till invigningen, blev bjudna på kaffe och smörgås. Redan på fredag kväll när förstämman drog i gång, märktes att Gästriklands nya stämma hade blivit en succé. Det spelades i alla vinklar och vrår på Strandbaden, i matsalen, i foajén, ute på terrassen och i många av förtälten till alla husvagnar, som kommit till Strandbaden. På lördag, mellan kl. 10 och 12 erbjöds två spelkurser. Den ena i fiol med låtar av Joel Rådberg, en storspelman från Sandviken. Jimmy Johansson, fiolspelman från Torsåker, höll i den kursen. Samtidigt höll Håkan Andersson, durspelare från Sandviken, en kurs i Gästrikelåtar på durspel.

Alla instrument fanns på plats.

Kl. 13 var det dags för det första allspelet. Michael Müller, som var allspelsledare, fixade så att alla höll takten och började och slutade samtidigt.

Michael Müller i vit tröja, har fått fart på stråken.

GL släppte stolta sin cd !!

Strålande solsken, Storsjöns vattenblänk och tonerna från fioler, dragspel, nyckelharpor, munspel, basfioler, gitarrer, mm. gjorde att fötterna liksom automatiskt började stampas takten. Efter allspelet var det scenframträdanden av olika spelmän och grupper, som hade en kvart vardera till förfogande att framföra sina program.

Sendraget avslutade med Allan Edvalls Jämtsnoa.

Durdraget i full aktion.

Gefla Spelmän var först ut med spel till dans. Solnedgång vid Strandbaden

Kl. 20 började dansen till musik av olika spelgrupper, som under en halv timme spelade till dans. Det dansades hambo, schottis, vals och polskor, så det stod härliga till. Det var helt fantastiskt med alla dessa spelglada människor, som kom från Västmanland i söder till Västerbotten i norr, för att gästa Årsunda över en weekend. Stämman avslutades med att de spelmän, som ville, samlades kl. 11 på söndagen och spelade några låtar tillsammans, innan alla återvände till vardagen. Organisationen bakom stämman är ett antal ideella eldsjälar och glada entusiaster. Uppskattningsvis besökte ca 800-1000 personer stämman under fredag och lördag. Skrev Ulla och Torsten Haglund

Meddelas kan att Årsunda-Ruschen under 2013 blir helgen 17-19 maj !!

Till minne

En spelman har gått ur tiden

Åke Pettersson, Fagersta, har avlidit 86 år gammal. Åke var född i Österfärnebo och hade även rötter i Hästbo, Torsåker där han träffade sin käresta Elsie. Makarna flyttade till Fagersta 1951. En kort tid arbetade Åke som skomakare innan han fick anställning på Västanfors industrier. Musiken har varit Åkes stora intresse under hela hans liv och framför allt folkmusik. Han spelade fiol och var aktiv som spelman till folkdanslaget i Norberg under ett antal år. När det bildades ett spelmanslag i Fagersta så var Åke en av de första medlemmarna. Där fanns också riksspelmannen Nils Isaksson som han gärna spelade med. Åke blev så småningom ledare för spelmanslaget. Han var mån om att bevara folkmusiken från Västmanland och hans hjärta klappade också för musik sprungen ur järnriket Gästrikland. Han var medlem i Gästriklands spelmansförbund under lång tid. Under sin tid som aktiv spelman bar han alltid Torsåkersdräkt med den äran. Lång rak och ståtlig Torsåkerskarl mitt i den Västmanländska myllan!

Åke var en aktiv spelman som ofta spelade vid hembygdsgårdar i midsommartid och vid många andra tillfällen. Han gjorde också många resor med spelmän och dansare, bl a till Amerika, en resa han gärna pratade om. En midsommar på 1990-talet var Åke och Elsie i Kalvsnäs, Torsåker. De hade sin kära husbil med och givetvis fiolen. Där var många spelmän och Åke spelade Gästrikelåtar till långt in på natten. Det nordiska ljuset var magiskt över Kalvsnäs den natten... skrev Lena Brunk

Regnig logdans

Den andra juni invigdes Lugnet i Oslättfors loge med dans. Det regnade så att få vågade sig ut på vägarna, men de som vågade ångrade inte turen. Inne på kaféet var det spelträff och aldrig tyst en sekund. Ett 15-tal spelade och hade det gött. På logen började dansen vid 19-tiden och höll på till ca 23. De spelmän som spelat till polskedanskursen var de som fick mest speltid, men även andra bidrog till att det blev bra dansmusik. Ett femtontal personer dansade hela kvällen på det nysåpade och slipade loggolvet. För trögt sa någon innan dansen börjat. Men med tre utflingade stearinljus blev golvet i perfekt dansbart skick. Nästa sommar blir det mer dans. Lovar Michael Müller

Dans på ny loge

Jimmy & Tuva spelade

God Juligen

SYLTKören å SAFTorkestern

Det var STORVIKSKVÄLL på LYRAN sön 20 maj 2012. Då gav "kusinerna" SYLT o SAFT en gemensam konsert som det sprakade om! Kvällen blev en härlig avslutning på Storviksdagarna. **SYLTKören** startades av Åsa Larsson för sex år sedan i Myre, i Syltbäckens dalgång. Kören har sedan dess, med lust och energi, gett sig i kast med alla möjliga genrer, alltifrån soul till folkvisa. Det senaste året har Sara Fridholm och Tuva Modéer varit ledare för kören, som nu bjuder på både sväng och finstämda klanger i sina favoritsånger från när och fjärran. **SAFTorkestern** startade som en fiolkurs av Mikael Nykäsenoja, som tyckte att Syltkören behövde en kusin. Orkestern spelar folkmusik som det "sjunger om" och låtarna kommer från lite var stans. SAFT har femton medlemmar i alla möjliga åldrar. Till denna konsert hade man bjudit in gästande spelmän från gruppen Nordväst; Magnus Wallinder, Stefan Lassila och Göran Hed. Skrev Mikael Nykäsenoja

Folk & dans i Svaben satsade på DANS 2012!

Måndag den 2 juli i Svabensverk spelade 14 band till dans så alla fick sitt lystmäte. Nytt för året var en dansbana med tyngdpunkt på gammeldans.

Folk & Dans i Svaben började kl 17 med att GUF, Gävleborgs Ungdoms Folkband gav en gratiskonsert i kapellet, samtidigt som de två danskurserna körde igång i Stallet och Bygdegården. Allspel kl 18.00 och ungdomsstipendieutdelning kl 18.15. Folk & Dans i Svabens ungdomsstipendiater hade utsetts av Svärdsjö spelmanslag. De två stipendierna gick till kusinerna Erika Backlund & Linnea Backlund som bägge spelar fiol. Motiveringen till stipendierna löd:

"Erika och Linnea har under många år varit med i vårt ungdomslag "Too much fika". De är också aktiva i stora laget på kurser och framträdanden. De visar stort intresse för lagets verksamhet och är glädjespridare som betyder mycket för oss i Svärdsjö spelmanslag."

Det var en bejublad konsert med **Tängerpokarna med Karin kl 20.30**. Därtill kohornskonsert kl 23 samt visstuga kl 21.30. Självklart fanns det varm mat, god dryck och stor parkering!

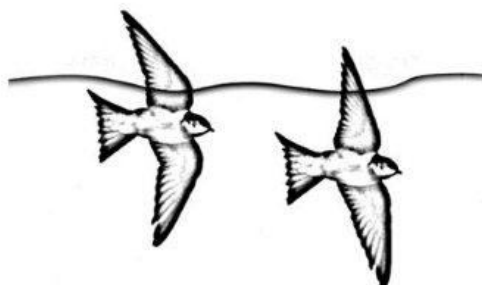
www.folkodans.se ur Pressmeddelande om Svaben.

Bingsjö som bäst

I Bingsjö ger man sig inte så lätt, fastän knotten även här har blivit plågsamma. Gästrikarna är numera lite utspridda på campingen, men vi hittar till varandra och hälsar även på ibalnd. Man kan få både mat, sprit och en låt. Umgänga finns alltid och nya människor dyker upp när man minst anar det. Det är det som är charmen med Bingsjö. Festbord och spelande instrument finns överallt. Överst i Pekkosbacken spelade GUF som vanligt och sålde senaste cdn. Vilket väder, vilken plats, vilken dag ! Undra på man återvänder menar Michael Müller

GUF 3

Swim Two Birds
presenterar stolt

Maria & Abdou

musik från Sverige och Senegal
och mitt emellan

Konsert söndagen den 26/8
klockan 15:00

Fjärsmansgatan 3, Östanbyn.
Frivilligt inträde. Fika finns till försäljning.

Denna konsert missade många inkl undertecknad. Kanske vi får höra mer av duon under Folk & Världsmusikgalan 18-20 april 2013 på Gävle Konserthus.

Fiolöar

Nya GUF#4 är igång. Första repheugen var i Järvsö på Viks ga skola. 18 ungdomar där endast två är från Gästrikland. Kusinerna Eemil Rutanen på elgitarr och Joar Rutanen på dragspel platsar bra i gänget som kommer att bli ett kanongäng. foto M Müller

Lena (tv) på scen med Sofia Karlsson.

Lena Jonsson ex-GUF

En sommar utan MvD dvs Musik vid Dellen är fattig. Delsbostämman ingår i musikveckan, men även andra konserter. Forsa har en fin hembygdsgård och där var Sofia Karlsson med band i somras. Sofia tar alltid publiken i sin hand med stor värme. levererar alltid det som förväntas oOCH lite till. Överraskar ofta. I sommarens band ingick två musikanter med GUF-anknytning. dels ledaren Mia Marin och delas medlemmaen i första GUF-upplagan Lena Jonsson (tv på fotot). Lena och Mia hjälptes åt att spela på Sofias konserter under sommren. Lena, som jag hörde i Forsa, platsade mycket väl i detta sammanhang. hon tar för sig med kunnande och pondus. Det är bra. Nu studerar hon musik på USAs östkust. En blivande stjärna ? funderar Michael Müller

"Folkdans påminner om rejv" säger Anna Nyander

Den svenska folkdansen har blivit en subkultur. Helsingborgaren Anna Nyander jobbar med att föra genren vidare. *"För mig är det en fröjd"*, säger hon. Anna jobbar på Visarkivet i Stockholm för att ta hand om arkivet för folklig dans, men också som frilansande folkdanspedagog. Hennes morfar, som hette Börje Wallin, forskade i folkdans. Att hon har det som profession är inspiration från honom, menar Anna. Hon pratar om sitt nya jobb som forskningsarkivarie på Svenskt visarkiv i Stockholm. Hon ansvarar för Arkivet för folklig dans som hösten 2011 donerades till Svenskt visarkiv. Det fanns tidigare på Dansmuseet. Verksamheten inriktar sig på folklig dans, alltså alla typer av dans för att roa sig. – Arkivet för folklig dans innehåller allt från filmer och dansböcker till pressklipp och material från danskurser och seminarier. Vad vet allmänheten om folkdans? Inte mycket, tycker Anna. Tidigare gick alla ut och dansade till folkmusik. Nu lever genren vidare som subkultur. Hon passar på att skicka en pik till journalistkåren. – *Jag upplever att medier ofta verkar framställa det de själva förväntar sig att se när det gäller folkdans. Att deras kunskap om genren är liten och att de alltför sällan förstår det själva.* Ur Helsingborgs dagblad 1 aug. -12.

Linné i Gävle och länet 1732 på den Norrländska resan

Efter att ha kollat i Wifried Blunts biografi över Linné så visade det sig att han på sin Norrländska resa reste på hästryggen från Uppsala till Umeå längs kusten.

Avresa Uppsala fredag 12 maj 1732. Övernattning i Mehedeby. Vidare förbi Älvkarlebyfallen till Gävle dit han anlände lördagen den 13 maj. Efter övernattning i staden, gick han på söndagen till gudstjänsten, förmodligen Heliga Trefaldighetskyrkan. Landshövdingen och sekreteraren skrev ett rekommendationsbrev åt Linné till ämbetsmännen i Norrland. Därtill undfagnades Linné av kontrollör Lönbom innan resan fortsatte norrut. Vägen gick via Hille kyrka, Trödje till Hamrångefjärden där han övernattade på gästgivargården. På måndagen den 15 maj reste han vidare över Tönnebro och Skog till Söderala och Enånger. Han bör ha övernattat där någonstans. Tisdagen den 16 maj gick färden vidare via Njutånger. Därefter besökte han Iggesunds bruk mellan Iggesunds gästgivargård och Oppänge. Bruket bestod då av 2 hamrar och en masugn,. Linné var inom Hudiksvall i vars omgivning han konstaterade att det fanns mycken linodling. Övernattning skedde i Bringsta.

På den sjätte dagen dvs onsdag 17 maj, träffade han strax utanför Jättendal på 7 lappmän som drev en renhjörd om 60-70 djur med kalvar. På frågan vad de gjorde där svarade lapparna att *"de vara vid havssidan födda och vilja dö här"* Det var kustlappar som pratade bra svenska skrev Linné.

Angående lapparnas musicerande uppe i Lappmarken skrev Linné att de inga instrument hade, *"utan lur och på rönnbarkspipor"*. De kunde inte sjunga utan *"yttrar istället oljud som påminner om hundskall"*.

I övrigt står i biografen inget om Linnés intresse av att dansa pollonessa dvs den slängpolska som då var modern. Man måste gå till sidan 170 i Blunts bok där en av Linnés studenter i Uppsala, Fabricius från Danmark skriver om helger och kvällar på (Linnés-)Hammarby strax utanför Uppsala:

- ...då kallade vi stundom till oss en bonde med ett instrument, som såg ut som en violin, varefter vi dansade på logen i bondgården, så att det var riktig lust åt det. Visserligen voro våra baler ej synnerligen glänsande, sällskapet ej talrikt, musiken under all kritik, danserna föga omväxlande, beständigt menuett och polska, men vi hade ändå mycket roligt. Den gamle (Linné) rökte under tiden pipa med Zoega, såg på, dansade väl också, men bara sällan, med i polskan, vari han överträffade alla oss yngre. Om Linnés svåger kantorn Höök vilken han

lärde känna som student i Växjö, står inget som antyder hans musikalitet eller innehav av notbok fylld med pollonessor.

Angående den korta vistelsen i Gävle på den norrländska resan, så är det väl inte troligt att han var i Tolvfors. Däremot är det ju fullt möjligt att han på slottet på lördagskvällen fick höra sådana pollonessor som finns i Tolvforsnotboken. Notboken har ju bara bevarats där. Var utövarna/nedskrivarna spelade dem vet vi inte. Michael M

Cd Holmen Music nr 39: Jonas Olsson: Spelman i Järvsö

Klart och snyggt är de två ord man skulle kunna använda för att sammanfatta hela skivan. Men när man väl sätter sig ner tar de lugnt, andas och verkligen lyssnar hör man musikaliteten och den perfektion som bara fanns där hos Jonas. Musiken talar så mycket för sig själv att det nästan känns fånigt att skriva om den. Innerligheten sammanfattar det som jag alltid uppfattat som Jonas musikaliska "sound" och är en perfekt avrundning av skivan. Resten av låtarna är väldigt skickligt spelade och snygga, men det är den låten som får mig att tänka tillbaka till det jag själv upplevt med musik som är gjord, arrangerad eller som jag spelat själv med Jonas. Många kommer lyssna och få samma känsla av sorg som jag får när jag lyssnar genom skivan. Men jag är glad att den finns, den kommer hjälpa till att bevara minnet av en av de mest produktiva och skickliga folkmusikern som funnits i vår tid. Skrev Ville Syri

Blås, Bäl & Tagel släpper sin nya CD på lördag 17 november kl 13.00 vid Storbergsgruvan i Torsåker. Häftig ställe, häftig musik och häftiga brudar.

Nästa sida full med julklappstips !

Gästriklands Spelmansförbund PRISLISTA år 2012

God Jul...igen

NY ! Joel Rådberg en spelmans berättelse medlemspris 250 kr

Jernbergslåtar 250 kr

utgiven 1986, Länsmuseum i Gävleborgs län

Visor i Gästrikland, sammanställt av Susanne Rosenberg 150 kr

Ett hundratal visor från Gästrikland utgiven 1994, Länsmuseum i Gävleborgs län

Särtryck ur Sumlen, 1987 20 kr

41 låtar efter Anders Johan Wistrand, Österfärnebo

Gästrikelåtar, efter Spel-Stina och Klockarna Stolpe 50 kr

33 låtar faksimiltryck

20 originalpolskor från Gustav Stolpes notsamling arrangerad för piano, 1882

Åsbrinkslåtar 50 kr

24 danslåtar uppteckande av Bengt Åsbrink

Låtar av Torsåkersspelmannen G.V. Widén 20 kr

28 egna låtar

Gästriklands spelmansförbunds utgivna lösblad 2 kr/st

nr 1-200

alt 300 kr för alla

Gästriklands spelmansförbund 60 år 2003 Jubileumsnummer 20 kr

Äldre, lösa nr av Gestrike-Resonans

5 kr

Edvin Holmberg nothäfte 20 kr

SSR Jubileumshäfte inkl cd allspelslåtar från hela Sverige 250 kr

Skivor:

LP "Spelmanslåtar från Gästrikland" Stig Sjödin & Barbro Pettersson 60 kr

"Klarinett i Gästrikland" CD med traditionsmusik av Erik Hartwig, Årunda
samt nyinspelningar med Göran Hed och Jan Melbi.

På cdn finns noter på alla låtarna samt en artikel om klarinettmusiken 50 kr

NY ! "Joel Rådberg spelar och berättar"

solo och tillsammans med andra spelmän CD

50 kr

Vox Gestriciae CD fem unga tjejer sjunger visor 120 kr

GUF "Myller" CD arrangerad ny o gammal folkmusik för storband 100 kr

GUF "Upp era djäklar" CD arrangerad ny o gammal folkmusik för storband 100 kr

Bästa låtarna Rillens Spelmän (dansmusik, många instrument) 50 kr

Gästrikelåtar och lite till med Gunnar Persson och Anders Larsson (dragspel) 100 kr

Själaro och lite fräckare med Kvinnfolk från Ockelbo (visor) 120 kr

Den eminente riksspelmannen Karl Gustaf Jernberg (trad.insp)dubbelcd 250 kr

Efter Spel-Stina Sex tjejer som kan spela så det ryker i Spel-Stinas anda 120 kr

Men nu lå' Sandvikens spelmanslag i bästa skick 120 kr

NY: Jonas Olsson CD 150 kr

Önskas fler ? CD-skivor med Gästrikemusik kan efterfrågas hos Sture & Helena

GSFs målsättning är att ha det som finns tillgängligt från landskapet.

Materialet kan beställas av **Sture Johansson, Koppartjärns v. 9, 81290 Storvik**

0290-31067, epost: sturehelena@hos.sandnet.se

Porto tillkommer